

උපදෙස් පත්‍රිකා අංක - 17

උක් පුරෝහ විදින පණුවා

උක් පර්යේෂණ ආයතනයෙහි ප්‍රකාශනයකි
2015

උක් පුරෝහ විදින පණුවා

හැඳින්වීම

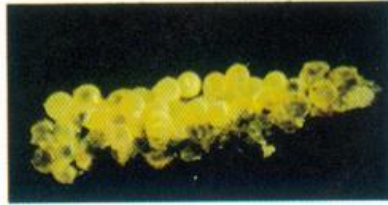
ශ්‍රී ලංකාවේ උක් වගාකරන සියලුම ප්‍රදේශවල පැතිර ඇති උක් වගාවන්ට විශාල වශයෙන් හානිකරමින්, ළපටි උක් ශාකවල අග්‍රස්ථ අංකුරය ආශ්‍රිතව ඇති මෘදු පටක කොටස් ආහාරයට ගනිමින් ජීවත්වන පණුවන්, පුරෝහ විදින පණුවන් ලෙස හඳුන්වන අතර, එවැනි විශේෂ 2ක් පිළිබඳව වාර්තා වී ඇත. අග්‍රස්ථ අංකුරයට හානි පැමිණවීම හේතුවෙන් එම උක් ශාකවල වර්ධනය සීමා වී අස්වැන්නට දැඩි බලපෑමක් එල්ලවන හෙයින් මෙම හානිය ගොවීන්ගේ අදායම පහත යෑමට හේතුවේ. එබැවින් උක් වගාවේ චිරස්ථායී පැවැත්මක් සඳහා මෙම පළිබෝධකයා, ඔවුන්ගෙන් වන හානිය මෙන්ම එම තත්වයන් අවමකර ගන්නා අකාරය සම්බන්ධ දැනුමක් ලබා දෙමින් සාර්ථක උක් වගාවක් පවත්වාගෙන යාමට රුකුළක් වීම මෙම උපදෙස් පත්‍රිකාවේ අරමුණවේ.

උක් ශාකයට හානි සිදුකරන පුරෝහ විදින පණුවන් විශේෂ 2කි

- 1 රෝස පැහැති පුරෝහ විදින පණුවා -
(*Sesamia inferens*)
- 2 දුඹුරු ඉරි සහිත පුරෝහ විදින පණුවා -
(*Chilo sp.*)

රෝස පැහැති පුරෝහ විදින පණුවා

මෙම කෘමියාගේ සුහුඹුල් ගැහැනු සතුන් ක්ෂේත්‍රයේ ඇති තෘණ ශාකයන්හි පත්‍ර කොලපු තුල හෝ උක් ශාකයට ආසන්නව පසේ හෝ පොකුරු වශයෙන් බිත්තර තැන්පත් කරන අතර එක් සතෙකු බිත්තර 150-400ක් අතර ප්‍රමාණයක් දමනු ලබයි.

තෘණ ශාකයක පත්‍ර කොළයේ තුළ බිත්තර තැන්පත් කර ඇති අයුරු

රෝස පැහැති පුරෝහ විදින පණුවාගේ සුහුඹුලෙකු

බිත්තරවලින් පිටවන කීටයින්ගේ මූලික අවස්ථා තෘණ ශාක මත ගත කරන අතර පසුව උක් ශාකයට ඇතුල් වේ. ක්ෂේත්‍රයේ ඇති තෘණ ශාක පරීක්ෂා කිරීමේ දී ඒවායේ අග්‍රස්ථ අංකුරය වියලී තිබීම හා කීටයන් විසින් හානි කිරීම හේතුවෙන් පත්‍ර කොපු ආසන්නයෙන් අපද්‍රව්‍ය පිටතට පැමිණ තිබීම මගින් මෙම සතුන් එම ක්ෂේත්‍රයේ සිටින බව හඳුනා ගැනීමට හැකිය. බිත්තරවලින් පිටවීමේ සිට දින සති 69ක පමණ කාලයක් කීට අවස්ථාවේ ගතකොට උක් ශාකය තුළ හෝ පසෙහි කෝෂයක්

සාදාගෙන පිළා අවස්ථාවට පත්වී පසුව සුහුඹුල් සමභාලයින් බවට පත්වේ.

උක් ශාකයක් තුළ ඇති පිළා කෝෂයක්

(ප්‍රමාණය: 15 mm - 17 mm,
කෝෂ ගත කාලය : දින 9 - 11 පමණ)

උඹුරු ඉරි සහිත පුරෝහ විදින පණුවා

මෙම පලිබෝධකයාගේ සුහුඹුල් ගැහැණු සතුන් උක් ශාකයේ පත්‍රමත බිත්තර දමන අතර එවායින් පිටවන මුල් අවස්ථාවේ කීටයින් උක් පත්‍රය ආහාරයට ගනිමින් සිට පසුව ගසේ අග්‍රස්ථ අංකුරය ආශ්‍රිත ප්‍රදේශයේ පටක ආහාරයට ගනිමින් ජීවත්වේ. මෙසේ සති 7ක පමණ කාලයක් කීට අවස්ථාවේ ගතකොට පසුව පිළා අවස්ථාවට පත්වේ.

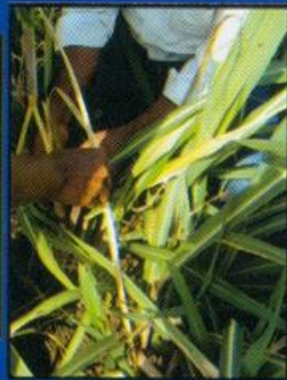
හානියේ ස්වභාවය

ලපටි ශාකයේ අග්‍රස්ථ අංකුරය ආශ්‍රිතව අන්‍යන්තර පටක ආහාරයට ගැනීම හේතුවෙන්,

- අංකුරය මැරී වියලී යාම
- අංකුරය පහසුවෙන් ගැලවීය හැකිවීම
- නරක්වීම නිසා දුරගන්ධයක් වහනය වීම
- නරක් වූ ප්‍රදේශය ආශ්‍රිතව කුඩා පණුවන් දක්නට ලැබීම වැනි ලක්ෂණ ඇතිවේ.

මෙම තත්වය මළ හදවත් ලෙස හඳුන්වන අතර මව් අංකුරය

මැරීම
හේතුවෙන්
පසුව
මුලු පඳුරම
වියලී යයි.
හානිය දරුණු
වූ විට
ක්ෂේත්‍රයේ
පාලු සහිත
ස්ථාන බහුලව
දැකිය
හැකිය.

ව්‍යාප්තිය

ශ්‍රී ලංකාවේ උක් වගාකරන සියලු ප්‍රදේශවල උක් ප්‍රරෝහ විදින පණුවාගේ හානියට ලක් වූ උක් වගාවන් දැකිය හැකි වන අතර සාමාන්‍යයෙන් වී සහ බඩ ඉරිඟු වැනි හෝගද මෙම පලිබෝධකයාට පාත්‍ර වන හෙයින් එවැනි වගාවන් ආශ්‍රිතව ඇති උක් වගාවන්හි මෙම හානිය වැඩියෙන් දක්නට ලැබේ. පලිබෝධකයන්ගේ ගහන ඝනත්වය වර්ෂයේ වියලි සහ උණුසුම් කාලගුණික තත්ත්ව සහිත කාල වලදී එනම් ජුනි සිට සැප්තැම්බර් දක්වා ඉහල අගයක පවතී.

පාලනය හා මර්දනය

මෙම පලිබෝධකයාගේ හානිය ආර්ථික මට්ටම ඉක්මවා යාම වැලැක්වීම සඳහා පරිසරයේ ජීවත්වන ස්වාභාවික සතුරන් සුවිශාල කාර්යභාරයක් ඉටුකරන බැවින් ඔවුන් ක්ෂේත්‍රයේ ආරක්ෂාකර ගැනීම වැදගත්ය. එබැවින් පලිබෝධ නාශක යෙදීම අවම මට්ටමින් සිදු කිරීමට වගබලා ගැනීම වැදගත්.

මෙම ස්වාභාවික සතුරන් ප්‍රරෝහ විදින පණුවාගේ කීටයාගේ දේහය මත ඩිත්තර දමන අතර එම ඩිත්තර වලින් පිටවන කීටයන් ප්‍රරෝහ විදින පණුවාගේ දේහ කොටස් ආහාරයට ගනිමින් සිටි කීට අවස්ථාව අවසානයේ දේහයෙන් පිටතට විත් කෝෂ ගතවේ.

ප්‍රරෝහ විදින පණුවාගේ කීට අවස්ථාවට හානි සිදු කරන පරපෝෂිත විශේෂයක් (*Cotesia flavipes*)

මෙම පරපෝෂී සතුන්ගේ සුහුඹුලන් මල් පැණි ආහාරයට ගනිමින් ජීවත්වන අතර මොවුන් ක්ෂේත්‍රයේ ආරක්ෂාකර ගැනීම සඳහා මල්පිපෙන පැළෑටි (උදා - වල්අඹ) ක්ෂේත්‍රය අවට වගා කිරීම මෙන්ම අවම කෘෂිනාශක භාවිතාවකට හුරුවීමත් වැදගත් වේ. තවද පරපෝෂිතයින් විද්‍යාගාර තුළ ගුණනය කිරීමෙන් අනතුරුව ක්ෂේත්‍රයට මුදාහැරීමත් කළහැකිය.

විද්‍යාගාර තුළ
බෝ කරන ලද
පරපෝෂිත කීටයන්

පහත සඳහන් ශෂ්‍ය විද්‍යාත්මක හා යාන්ත්‍රික ක්‍රමවේදයන් භාවිතයෙන් ද මෙම හානිය අවමකර ගත හැකිය.

- උක් සිටුවීමෙන් දින 45කට පමණ පසුව පස් මුදුන් කිරීම
- ක්ෂේත්‍රය තුළ මෙන්ම ක්ෂේත්‍රයෙන් පිටතද හැකිතාක් දුරට වල්පැළ වලින් තොරව තබා ලැනීම
- උක් රොඩු සහ වසුන් ලෙස යෙදීම
- හානියට ලක් වූ ශාක පස මතුපිට සිට අඟල් 6ක් පමණ ගැඹුරින් කපා ඉවත්කර පුලුස්සා දැමීම
- ආලෝක උගුල් අටවා තබා සුහුඹුල් සතුන් එකතුකොට විනාශකර දැමීම

විෂය උපදේශකත්වය

වී කේ ඒ විස් විම් වනසිංහ
(පර්යේෂණ නිලධාරී)

සංස්කරණය

ඩී පී ඩබ්ලිව් පොත්තවෙල
(තාක්ෂණ සම්ප්‍රේෂණ නිලධාරී)
කේ ටී ආරියවංශ
(පර්යේෂණ නිලධාරී)

ප්‍රකාශනය

තාක්ෂණ සම්ප්‍රේෂණ සහ සංවර්ධන අංශය
උක් පර්යේෂණ ආයතනය
උඩවලව

දුරකථන - 047 49 37 346 ෆැක්ස් - 047 22 33 233

ඊ මේල් - info@sugarres.lk

වෙබ් අඩවිය - www.sugarres.lk